

Nr 128.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till fängvårdsstyrelsen m. m.; given Stockholms slott den 18 mars 1949.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Herman Zetterberg.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 18 mars 1949.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg.

Den 9 april 1948 överlämnade den enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 juni 1947 tillsatta decentraliseringsutredningen en med nr 15 betecknad promemoria, innefattande förslag till vissa förenklingar av förvaltningsförfarandet inom fångvårdsstyrelsens verksamhetsområde bl. a. genom decentralisering av beslutanderätten i olika slag av ärenden från styrelsen till underordnade myndigheter. I huvudsaklig överensstämmelse med vad därvid förordats har Kungl. Maj:t beträffande de hithörande frågor, vilka för sin lösning kräva riksdagens medverkan, i propositionen nr 127 till innevarande års riksdag framlagt förslag om vissa ändringar i lagen den 21 december 1945 om verkställighet av frihetsstraff m. m.

Genom beslut den 30 juni 1947 uppdrog Kungl. Maj:t åt statens organisationsnämnd att verkställa en översyn av fångvårdsstyrelsens organisation. Med skrivelse den 14 december 1948 har organisationsnämnden, som samrått med decentraliseringsutredningen angående en ändamålsenlig arbetsfördelning i förevarande frågor mellan nämnden och utredningen, efter fullgjort uppdrag överlämnat en promemoria med vissa av den verkställda översynen föranledda förslag. Enär dessa vid tiden för statsverkspropositionens avlåtande voro föremål för remissbehandling, upptogos anslagen till *avlöningar och omkostnader för fångvårdsstyrelsen* i riksstatsförslaget för nästa budgetår, i avbidan på särskild proposition i ämnet, med allenast beräknade belopp, motsvarande de i gällande riksstat för sådant ändamål uppförda anslagen. Jag anhåller nu att få upptaga dessa frågor till fortsatt behandling.

Fångvårdsstyrelsens nuvarande organisation.

Enligt gällande instruktion av den 21 juni 1946, nr 395, (jfr prop. 225/1946 s. 50 f.) är fångvårdsstyrelsen under överdirektörens ledning organiserad på fyra byråer, nämligen *kanslibyrån* med straffregistret, *socialbyrån* med centrala fångregistret, *kameralbyrån* och *arbetsbyrån*. Byråerna förestås av byråchefer och straffregistret av en byrådirektör.

Fördelningen av ärendena mellan de särskilda byråerna sker i huvudsak enligt följande grunder. På kanslibyrån handläggas ärenden om fångvårdens allmänna organisation, om de intagnas behandling och förmåner m. m. samt om personal inom styrelsens verksamhetsområde; på avdelningen för straffregistret handläggas icke andra ärenden än sådana som avse registret. Socialbyrån handlägger bl. a. ärenden om straffdoms befordran till verkställighet, om de intagnas placering på anstalt, om beräkning av strafftid, om nåd och villkorlig frigivning, om kriminalvård i frihet samt om centrala fångregistret. Till kameralbyråns handläggning höra ärenden om den ekonomiska förvaltningen, om anslagsäskanden, om byggnads- och underhållsarbeten samt andra ärenden av ekonomisk natur. På arbetsbyrån slutligen handläggas ärenden om planering och organisation av arbetsdriften samt om de intagnas sysselsättande däri m. m.

Beträffande styrelsens personalorganisation hänvisas till statsliggaren s. 151 f. (jfr prop. 225/1946 s. 50 f.).

Organisationsnämndens förslag.

Organisationsnämndens undersökning har icke varit begränsad till kon-
torstekniska detaljer utan har i första hand omfattat överväganden rörande
organisationen i stort såsom styrelsens byråindelning m. m. Nämnden har
därvid bl. a. förutsatt, att de i decentraliseringsutredningens promemoria nr
15 framlagda förslagen komma att genomföras.

Vad angår styrelsens ämbetsbefattning uppmärksammas, att verksamheten vid straffregistret har föga samband med styrelsens övriga arbetsuppgifter. Registret, vars huvudändamål är att göra det möjligt för domstolarna att iakttaga föreskrifter om tidigare kriminalitets återfallsverkan, intager därför en förhållandevis fristående ställning. Någon organisatorisk eller annan fördel vinnas icke med att sammanslå straffregistret med styrelsens centrala fångregister. Däremot synes ett register, som nu föres hos statens kriminaltekniska anstalt, vara så närbesläktat med straffregistret, att åtskilligt dubbelarbete skulle kunna undvikas och även andra fördelar vinnas genom sammanslagning av dessa båda register. På grund härav föreslås, att straffregistret den 1 juli 1949 överflyttas till kriminaltekniska anstalten. Efter överflyttningen skulle särskild chef för straffregistret icke

erfordras. Personalbehovet för registrets del beräknas efter vissa rationaliseringsåtgärder kunna begränsas till 1 aktuarie och 3 biträden.

I fråga om ärendenas fördelning inom styrelsen framhålles, att handläggningen av olika slags ärenden angående enskilda intagna för närvarande är uppdelad på flera byråer. En åtgärd avseende en intagen bör emellertid ofta ses som en detalj i ett vårdprogram och icke som en isolerad företeelse. Det är därför av värde, att alla avgöranden av icke generell art rörande de intagna träffas på samma byrå. Ifrågavarande ärenden föreslås därför bliva sammanförda till en byrå, lämpligen socialbyrån.

Efter avlägsnande från kanslibyrån av straffregistret och ärenden rörande enskilda intagna skulle för handläggning på byrån återstå ärenden rörande styrelsens, anstaltens och skyddskonsulentorganisationens personal samt en förhållandevis liten grupp allmänna ärenden. Dessa kvarstående ärendegrupper omfatta mindre än hälften av kanslibyråns nuvarande ärenden, bortsett från straffregistret. Med hänsyn härtill synes en kanslibyrå icke längre erforderlig, därest kameralbyrån ombildas till en administrativ byrå med en kameral- och en personalsektion. Genom att till en byrå sammanföra de olika slag av personalärenden, som nu äro uppdelade mellan kanslibyrån och kameralbyrån, möjliggöres även viss förenkling beträffande personalregistrering m. m.

I anslutning till det anförda föreslås *ändring av fångvårdsstyrelsens byråindelning*, innebärande att styrelsen organiseras på tre byråer, nämligen en *socialbyrå* för ärenden rörande enskilda intagna, undervisning (utbildning av fångvårdens personal och undervisning av de intagna) samt fångregistrering, en *administrativ byrå* för kamerala ärenden samt ärenden rörande styrelsens, fångvårdensanstaltens och skyddskonsulentorganisationens personal samt en *arbetsbyrå* för samma ärenden som nu tillhöra denna byrå. Under tiden för anstaltsväsendets omorganisation bör styrelsens egen organisation givas en för handläggningen av härmed sammanhängande ärenden särskilt ägnad utformning. Detta bör ske genom att en tjänsteman, förslagsvis en förste byråsekreterare, direkt underställes överdirektören med uppgift att bereda och föredraga dessa ärenden. Härigenom underlättas den samordning av arbetet på de olika byråerna, som i flertalet hithörande frågor erfordras på grund av att dessa beröra mer än en byrås verksamhetsområde.

I fråga om byråernas inre organisation m. m. föreslås följande.

Socialbyrån uppdelas på tre sektioner för resp. ärenden rörande enskilda intagna, undervisningsärenden och centrala fångregistret. I förening med överflyttning av ärenden av förstnämnda slag från nuvarande kanslibyrån överföres därifrån till socialbyrån en amanuens som i ungefärligen lika omfattning bör biträda vid handläggningen av dylika ärenden och undervisningsärenden. Genom att, på sätt decentraliseringsutredningen föreslagit, åt anstaltens styresmän anförtro straffrättsberäkning i klara fall samt genom att införa förenklade och arbetsbesparande former för de mera svårbedömbara fallens behandling inom styrelsen frigöres för viss personal

på byrån den arbetstid, som i övrigt är behövlig för handläggning av de från andra byråer överförda ärendena angående enskilda intagna.

I sin den 31 december 1947 avgivna promemoria beträffande det framtida ordnandet av driften vid fångvårdsanstalterna (jfr prop. 220/1948 s. 2) har nämnden bl. a. föreslagit, att skolundervisning i vanliga former endast skall förekomma vid ungdomsanstalterna samt att undervisning av de intagna vid övriga anstalter skall omfatta korrespondensundervisning med och utan extra handledning, handledning vid andra självstudier än korrespondensstudier, ledning av studiecirkel samt kortare kurser i allmänbildande ämnen. Undervisningsarbetet skall enligt förslaget bedrivas av lärare, yrkesmän och inom folkbildningsarbetet sysselsatta personer, vilka äro bosatta i respektive anstalters närhet. Härigenom och genom att platsantalet vid de största anstalterna i den blivande anstaltsorganisationen avses bliva väsentligt lägre än nu förekommande platsantal vid de större anstalterna skulle lärarassistenter icke längre komma att erfordras. Ett genomförande av förslaget kräver, att styrelsens centrala ledning av undervisningsarbetet förstärkes. Detta kan lämpligen ske på så sätt att nuvarande arvodesbefattning för sakkunnig i undervisningsfrågor utbytes mot en på socialbyrån placerad heltidsbefattning, förslagsvis i byrådirektörs ställning. På denne befattningshavare skall även ankomma att leda utbildningsarbetet bland fångvårdens personal.

Med viss teknisk och arbetsorganisatorisk rationalisering (övergång till dossier- och hålkortssystem m. m.) beträffande förandet av centrala fångregistret kan en icke obetydlig arbetslättning vinnas. De ändringar, som härvid ifrågasättas, grunda sig till en del på decentraliseringsutredningens förslag, att fångvårdsstyrelsen beträffande icke häktade, till frihetsstraff dömda personer skall — för att befrias från onödigt arbete med registrering och anstaltsanvisning — från domstol erhålla utskrift endast av verkställbara domar. Den med registerföringen sysselsatta personalen, för närvarande 1 förste amanuens och 9 kontors- och skrivbiträden, beräknas sålunda kunna minskas med 3 biträden.

Efter nu angivna personalförändringar beräknas personalbehovet för den i vissa avseenden omorganiserade socialbyrån omfatta 1 byråchef, 1 byrådirektör, 2 förste byråsekreterare, 1 aktuarie, 3 amanuenser samt 7 kontors- och skrivbiträden.

Den nya administrativa byrån föreslås skola bestå av en personal- och en kameralsektion.

På personalsektionen skola handläggas alla slags personalärenden med undantag av frågor rörande utbildning. De huvudsakliga ärendesgrupperna komma sålunda att omfatta ärenden rörande personalbehov, personalstater med anslagsbehov för avlöningar och andra personalkostnader, tjänstgöringsplaner, anställnings- och avlöningsförhållanden, befordringar, personalregistrering samt avlöningsuträkning.

Personalen på personalsektionen föreslås skola utgöras av 2 förste byråsekreterare, av vilka den ene skall vara sektionschef, och 1 kontorist. Befatt-

ningen för sektionschefen nyinrättas och motiveras främst av ett framträdande behov av en tjänsteman med huvudsaklig uppgift att företaga förlöpande revision av fångvårdsanstalternas personaluppsättningar och tjänstgöringsplaner. Den andra befattningen såsom förste byråsekreterare motsvaras av en dylik tjänst på nuvarande kanslibyrån. Kontoristtjänsten ersätter en kanslibiträdesbefattning på kameralbyrån.

Kameralsektionens arbetsuppgifter komma att skilja sig från den nuvarande kameralbyråns såtillvida att ärenden angående enskilda intagna och anstaltsväsendets omorganisation samt personalärenden, inklusive avlöningsuträkning med skatteredovisning, icke skola handläggas på sektionen. Genom denna väsentliga minskning av arbetsomfånget kommer behov av en på kameralbyrån placerad förste byråsekreterare, vars huvuduppgift är att uppsätta skrivelser, icke att föreligga för sektionens del. Kvarstående göromål av sådant slag kunna utföras av en amanuens och en assistent på tid som för dem frigöres. Deras befattningar böra därvid lämpligen utbytas mot en byråsekreterar- och en kansliskrivartjänst. Vidare kan, med viss förenkling av expeditiönsarbetet, den från kameralbyrån överflyttade biträdespersonalen minskas med 1 kanslibitråde och 1 kontorsbiträde.

Med hänsyn till det anförda föreslås följande personal för kameralsektionen, nämligen 1 kamrerare, 1 byråsekreterare, 1 kassör (kansliskrivare), 1 kansliskrivare, 2 biträden för skriv- och kontorsgöromål.

Vid administrativa byrån bör härjämte finnas placerad viss för byråerna gemensam personal. Sålunda räknas med behov av — förutom styrelsens nuvarande vaktpersonal — 1 kanslibitråde och 3 kontors- eller skrivbiträden för utförande av alla administrativa byråns, en del av socialbyråns och en del av arbetsbyråns skrivgöromål m. m. Härtill kommer en för administrativa byrån och socialbyrån gemensam registrator, vilken efter undantagande av vissa ärendesgrupper från diarieföring och genomförande av olika förenklingar i arbetsrutinen ensam bör kunna ombesörja diarieföringen för dessa byråer.

A r b e t s b y r å n uppdelas i en jordbruks-, en verkstads- och en byggnadssektion.

Den tekniska ledningen av verkstadsdriften utövas för närvarande i huvudsak av verkstädernas arbetsledare. Med hänsyn till driftens omfattning — antalet däri sysselsatta intagna uppgår till omkring 650 och antalet befattningshavare till omkring 90; produktionsvärdet har en storleksordning av 3,5 miljoner kronor — synes ekonomiskt gynnsamt att förstärka styrelsen med teknisk sakkunskap. På grund härav föreslås, att en förste byråingenjörsbefattning inrättas vid arbetsbyrån. Befattningshavaren bör förutom åt verkstadsdriften ägna uppmärksamhet åt möjligheterna att rationalisera handräckningsarbetet vid anstalterna. Med hänsyn till sina arbetsuppgifter hänföres denne befattningshavare liksom en av byråsekreterarna (byråchefens sekreterare) icke till någon särskild sektion.

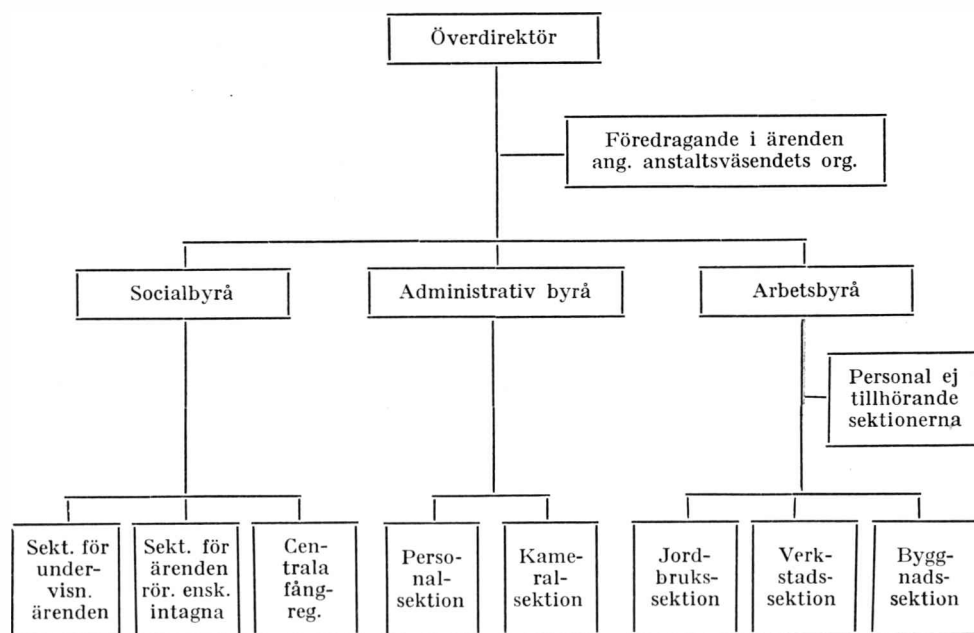
En för faktureringsgöromål för närvarande avsedd amanuens ersättes med en kansliskrivare.

Genomförandet av vissa rationaliseringsförslag m. m. medför, att en till byrån anknuten assistenttjänst, tillhörande fångvårdsstaten, icke längre blir behöblig för de göromål, som nu tillhöra tjänsten. Med hänsyn till den särskilda uppmärksamhet som styrelsen under den närmaste tiden måste ägna åt arbetsdriften vid de minsta anstalterna och åt den nyligen igångsatta verksamheten med arbetsterapi vid fångvårdens sinnessjukavdelningar föreslås emellertid, att ifrågavarande tjänst icke indrages förrän efter ett å två år.

Med ett rationaliserat system för diarietföring och arkivering m. m. kan arbetsbyråns biträdespersonal minskas med 1 biträde.

Då i övrigt icke föreslås någon ändring beträffande byråns personalorganisation, skulle denna komma att omfatta 1 byråchef, 1 förste byråingenjör, 1 förste byråinspektör, 1 byråsekreterare, 3 amanuenser, 1 kansliskrivare, 1 kanslibiträde och 2 biträden för skriv- och kontorsgöromål. Därtill kommer under ett eller två år 1 assistent, tillhörande fångvårdsstaten.

Innebörden av organisationsnämndens förslag i fråga om fångvårdsstyrelsens byråindelning m. m. framgår av följande plan.

Förslagens inverkan på personalens storlek och sammansättning m. m. sammanfattas sålunda:

Personal vid undersökningstillfället (våren 1948)		Föreslagen personal	
			<i>I. Hos styrelsen.</i>
1	överdirektör	1	överdirektör
4	byråchefer	3	byråchefer
		1	byrådirektör
4	förste byråsekreterare	5	förste byråsekreterare
1	kamrerare	1	kamrerare
		1	förste byråingenjör
1	förste byråinspektör	1	förste byråinspektör
3	byråsekreterare	4	byråsekreterare
1	aktuarie	1	aktuarie
2	assistentcr		
6	amanuenser	4	amanuenser
1	kansliskrivare	3	kansliskrivare
		1	kontorist
1	registrator	1	registrator
3	kanslibiträden	2	kanslibiträden
	Övrig biträdespersonal:		Övrig biträdespersonal:
9	vid fångregistret	6	vid fångregistret
12	i övrigt (exkl. straffreg.)	8	i övrigt
4	expeditionsvaktpersonal	4	expeditionsvaktpersonal
	Straffregistret:		<i>II. Hos straffregistret.</i>
1	byrådirektör		
1	aktuarie	1	aktuarie
5	biträdespersonal	3	biträdespersonal
60		51	

Utöver den i sammanställningen upptagna personalen skall enligt nämndens förslag under ett å två års tid en assistent finnas vid arbetsbyrån. Minskningen av straffregistrets personal förutsättes äga rum först någon tid efter det att registret överflyttats till statens kriminaltekniska anstalt. I och med tillkomsten av en byrådirektörstjänst för undervisningsärenden erfordras icke längre någon arvodesanställd sakkunnig i dylika ärenden (till arvode för detta ändamål ha för budgetåret 1948/49 anvisats 2 004 kronor).

Den årliga lönekostnaden för personalorganisationen vid undersökningstillfället överstiger med något mer än 40 000 kronor motsvarande kostnad för den föreslagna personalorganisationen. Syftet med den föreslagna organisationen är emellertid främst, att den för fångvårdsstyrelsen skall underlätta fullgörandet av styrelsens arbetsuppgifter. Den minskade kostnaden bör därför betraktas som en sekundär fördel.

För fångvårdsanstalternas del innebära några av förslagen smärre lättnader i expeditiönsarbetet. Det ekonomiska utbytet av arbetsdriften vid anstaltarna ävensom värdet av denna drift ur vård- och utbildningssynpunkt bör kunna förbättras efter genomförande av de förslag, som avse arbetsbyrån.

Yttranden.

Fångvårdsstyrelsen. Nämndens förslag innebära otvivelaktigt i många avseenden betydande fördelar. Emellertid skilja sig nämndens och styrelsens uppfattningar på väsentliga punkter.

Förslaget om överflyttning av straffregistret till statens kriminaltekniska anstalt avstyrkes bestämt. Straffregistret har ett starkt begränsat användningsområde och är underkastat synnerligen stränga sekretessbestämmelser. Annorlunda förhåller det sig med anstaltens register, som har till ändamål att sprida så många och fylliga uppgifter som möjligt om dömda personer. För att en sammanslagning av de båda registren skall kunna ske, måste anstaltens register underkastas samma bestämmelser beträffande användningsområde och sekretess som nu gäller för straffregistret, en begränsning som skulle göra anstaltens register oanvändbart för de syften som föranlett dess uppläggande. Det är vidare icke välbetänkt att överväga åtgärder för straffregistrets förflyttning, innan den oklara frågan om registrets framtida omfattning blivit närmare utredd. En begränsning av straffregistrets personal kan vidtagas, även om registret bibehålles hos styrelsen.

I motsats till organisationsnämnden har styrelsen endast i begränsad omfattning kunnat biträda decentraliseringsutredningens förslag i fråga om överflyttning av beslutanderätten i åtskilliga ärenden från styrelsen till de lokala anstaltsorganen m. m. Styrelsen utgår därför från att någon mera betydande minskning i styrelsens arbetsbörda icke skall kunna ernås på denna väg. Bland annat räknar styrelsen sålunda med samma personalbehov för straffrättsberäkning som hittills.

Organisationsnämndens förslag att till gemensam handläggning på en byrå samla alla ärenden rörande intagna och frigivna i syfte att låta varje särskild åtgärd utgöra del i ett gemensamt vårdprogram och att göra den individuella behandlingen av de dömda mera effektiv är i princip en riktig tanke. Detta syfte har dock i nämndens förslag kommit att förfelas genom att de arbetsuppgifter, som skulle sammanföras på socialbyrån, blivit så talrika och omfattande, att det skulle bliva ogörligt för byråns chef att såsom sig bör överblicka och leda verksamheten. En ytterligare utvidgning av socialbyråns verksamhet kommer att ske, därest ett av styrelsen framlagt förslag till organisatoriska förstärkningar inom kriminalvården i frihet genomföres (SOU 1949: 6). Den av nämnden föreslagna minskningen av personalen vid centrala fångregistret kan icke tillstyrkas. Styrelsen vitsordar emellertid, att de föreslagna tekniska förbättringarna på åtskilliga punkter möjliggöra mera fullständiga och mera snabba undersökningar än vad registrets nuvarande uppläggning tillåter, bland annat genom det föreslagna införandet av hålkortsslagning.

Liksom socialbyrån är katedralbyrån så arbetstyngd att den icke kan övertaga ytterligare ärenden utan att organisationen och den vårdande verksamheten tager skada. Den av nämnden föreslagna administrativa byrån skulle komma att fungera huvudsakligen som katedralbyrå. Med rådande

arbetsanhopning skulle det icke vara möjligt för byråchefen att hinna ägna annat än sporadisk uppmärksamhet åt personalärendena, vilka i stället finge handläggas av en förste byråsekreterare. För personalärenden liksom för utbildnings- och rekryteringsfrågor fordras emellertid en föredragande med myndighet att genomföra de ömtåliga uppgifter som utnämningar och befordringar utgöra. En särskild byråchef för kansliärenden är därför oundgänglig; detta även med hänsyn därtill att det är oundgängligt att åtminstone en av byråcheferna (hittills chefen för kanslibyrån) såsom förutvarande anstalts-tjänsteman besitter på egen erfarenhet byggd kännedom om huru anstalts-liv och behandlingsmetoder verkligen fungera.

I enlighet med det anförda anser styrelsen en allmän organisation av styrelsen såsom hittills på fyra byråer vara mest ändamålsenlig. Bibehålles denna organisation, tillstyrkes icke förslaget om inrättande av en befattning för en överdirektören omedelbart underställd förste byråsekreterare med uppgift att handlägga ärenden angående anstaltsväsendets organisation. En dylik anordning förefaller icke vara effektiv, och garanti saknas för att tjänstemannen skall få full sysselsättning med allmänna organisationsfrågor. Med hänsyn till den befattning som arbetsbyrån ovillkorligen måste taga med ifrågavarande ärenden är det naturligare, att en tjänsteman på denna byrå får till huvudsaklig uppgift att, såsom redan i stor utsträckning sker, ägna speciell uppmärksamhet åt dessa frågor.

Förslagen om inrättande av två nya befattningar såsom byrådirektör på socialbyrån resp. förste byråingenjör på arbetsbyrån avstyrkas. Behovet av förstnämnda tjänst tager sikte på ett av organisationsnämnden i annat sammanhang framfört förslag att vid de mindre anstalter, som verkställighetsreformen förutsätter, ersätta de heltidsanställda lärarassistenterna med timlärare. Det är emellertid icke möjligt att indraga samtliga lärarassistenter, utan ett antal sådana måste bibehållas vid de större anstalterna. Den nuvarande anordningen med ett arvodesanställt sakkunnigt biträde hos styrelsen är därför tillräcklig. Vad åter angår frågan om förstärkning av arbetsbyrån med en befattningshavare med teknisk sakkunskap är styrelsen ense med nämnden om att åtgärder äro påkallade för ytterligare omläggning och modernisering av arbetsdriften och handräckningsarbetet. Denna uppgift löses dock bättre genom att utomstående experter anlitas i varje särskilt fall än genom att en särskild befattningshavare anställs för ändamålet. Styrelsen föreslår därför, att ett särskilt belopp ställes till förfogande, att disponeras till ersättning åt dylika experter.

En amanuens-tjänst på arbetsbyrån bör, såsom nämnden föreslagit, ersättas med en kansliskrivartjänst.

Den av nämnden till indragning efter ett å två år ifrågasatta assistent-tjänsten disponeras för närvarande av arbetsbyrån men är placerad vid fångvårdsanstalten på Långholmen. Med hänsyn till svårigheten att nu bedöma det framtida behovet av denna befattning ansluter styrelsen sig till förslaget, att densamma må av arbetsbyrån tagas i anspråk under viss tid.

Genom vissa föreslagna rationaliseringsåtgärder kan arbetsbesparing

åstadkommas på bl. a. kameralbyråns räkenskapsavdelning. Av där för närvarande tjänstgörande fyra biträdena har nämnden ansett två bliva tillfyllest. Styrelsen finner icke möjligt att räkna med mindre än tre biträden för avdelningens uppgifter. Försök bör vidare göras att på en för byråerna gemensam skrivcentral utföra kansli- och kameralbyråernas, en del av socialbyråns och en del av arbetsbyråns skrivgöromål. Härför erfordras 1 kanslibitråde och 4 kontors- eller skrivbiträden, d. v. s. ett biträde mer än vad nämnden för liknande ändamål föreslagit. Detta sammanhänger bland annat med att styrelsen avstyrkt decentraliseringsutredningens förslag om delegering av straffrättsberäkningar till anstalternas styresmän.

En organisation enligt styrelsens förslag skulle bliva omkring 20 000 kronor dyrare än den av nämnden beräknade lönekostnaden för styrelsen.

*Statskontoret.*¹ Statskontoret ansluter sig i princip till organisationsnämndens förslag beträffande straffregistret. Då emellertid frågan om överflyttning av de hos kriminaltekniska anstalten förda registren till annan myndighet för närvarande är föremål för överväganden, synas åtgärder tills vidare icke böra vidtagas för att överföra straffregistret till anstalten. En omedelbar sammanslagning av registren, på sätt nämnden föreslagit, skulle för övrigt föregripa den översyn av gällande bestämmelser angående registrering av brott och förseelser, som 1948 års riksdag begärt (skr. nr 365). Till dess en överflyttning av straffregistret till annan myndighet blir aktuell, synes registret liksom hittills böra stå under ledning av en byrådirektör.

Vad angår fångvårdsstyrelsens byråindelning och de olika byråernas arbetsuppgifter ansluter sig statskontoret till organisationsnämndens förslag. Även om straffregistret tills vidare kvarbliver hos styrelsen, lära hinder icke möta att redan nu omorganisera styrelsen på sätt nämnden föreslagit. Fångvårdsstyrelsens centrala ledning av undervisningsarbetet vid fångvårdsanstalterna bör förstärkas genom utbyte av befattningen som arvodesanställd sakkunnig i undervisningsärenden mot en heltidsanställd tjänsteman i byrådirektörs ställning, och befattningarna såsom lärarassistent böra i samband härmed indragas. Däremot har ämbetsverket icke blivit övertygat om behovet av en förste byråingenjörstjänst på arbetsbyrån utan anser ändamålsenligt, att styrelsen liksom hittills vid behov får anlita specialister utom styrelsen.

*Statens lönenämnd.*¹ Organisationsnämndens förslag rörande överflyttning av straffregistret till kriminaltekniska anstalten föranleder icke något uttalande från lönenämnden. Därest sådan förflyttning icke skulle komma till stånd och registret även i fortsättningen skall fylla samma funktion som för närvarande, bör tjänsten såsom föreståndare hänföras till högst 27 lönegraden.

Lönenämnden kan icke finna, att vad fångvårdsstyrelsen anfört mot en sammanslagning av kansli- och kameralbyråerna utgör tillräcklig anledning att frångå organisationsnämndens förslag härom.

¹ Statskontorets och lönenämndens yttranden avse såväl organisationsnämndens förslag som fångvårdsstyrelsens utlåtande över detta

Därest en tjänst finnes böra inrättas för en förste byråsekreterare, direkt underställd överdirektören, med uppgift att bereda och föredraga ärenden rörande anstaltsväsendets omorganisation bör tjänsten placeras i 29 lönegraden. Då det synes mindre klart, om behovet av tjänsten är varaktigt, bör den tillsvidare givas karaktär av extra. För den tjänst som enligt organisationsnämndens förslag skulle inrättas i stället för nuvarande arvodesbefattning i undervisningsfrågor kan på grundval av det föreliggande utredningsmaterialet icke tillstyrkas högre lönegrad än 29. Med hänsyn till att innehavaren av den förste byråsekreterartjänst, som av organisationsnämnden föreslås skola nyinrättas för administrativa byråns personalsektion, skall tjänstgöra såsom sektionschef föreslås, att denna tjänst inplaceras i 29 lönegraden. Om behov föreligger av en förste byråingenjör, föreslås nämnda lönegrad även för dennes tjänst, varvid de begränsade befordringsmöjligheterna inom fångvårdsstyrelsen särskilt beaktats.

Med anledning av fångvårdsstyrelsens förslag om särskilt belopp för anlåtande av experter såsom förstärkning av arbetsbyråns personal ifrågasätter lönenämnden vidare, om icke anställandet av dylika experter är en väl löslig form för tillgodoseende av styrelsens behov av teknisk sakkunskap.

Styrelsen för statens kriminaltekniska anstalt. Styrelsen ansluter sig i princip till förslaget om straffregistrets sammanförande med det vid anstalten förda personregistret. Härigenom skulle bland annat vinnas en icke oväsentlig besparing genom personalminskning och en lättnad i polis- och åklagarmyndigheternas arbetsbörda. Emellertid är uppgiftslämnandet från straffregistret mycket restriktivt och präglas i hög grad av omtanke om skydd för den förut straffade, medan anstaltens personregister tillkommit för att tillfredsställa polismyndigheternas krav på personupplysningar, vilka i många fall äro av utslagsgivande betydelse för kriminalpolisens spaningsarbete. Med överflyttning av straffregistret bör därför anstå, till dess nya bestämmelser utfärdats angående kriminalitetsregistreringen.

Anslagsäskanden för budgetåret 1949/50.

[1.] Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutglft
1947/48	598 500	574 400
1948/49 (statsliggaren s. 151) ..	627 000	
1949/50 (förslag)	580 500	

Y r k a n d e n.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 25/1 1949) har utformat sina anslagsäskanden i anslutning till sitt yttrande över organisationsnämndens förslag. Styrelsen, som sålunda utgår från att styrelsen fortfarande skall vara organiserad på fyra byråer, hemställer att anslaget nedsättes med 37 500 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Kanslibyrån.		
2 aktuarietjänster Ce 24 på straffregistret indragas		25 488
2. Socialbyrån.		
1 biträde Ca 8 indrages		5 592
3. Kameralbyrån.		
Kansliskrivare Ca 15 i stället för kanslibitråde Ca 11	1 224	
2 biträden Ca 8, Ce 6 indragas		10 320
Extra skrivhjälp	2 500	
4. Arbetsbyrån.		
Förste byråsekreterare Ca 27 i stället för byråsekreterare Ca 24	684	
Kansliskrivare Ca 15 i stället för amanuens Ce 23		3 456
1 amanuens Ce 20 indrages		9 108
1 biträde Ca 8 indrages		5 592
Sakkunniga för fångvårdens arbetsdrift	5 000	
5. Omplacering av personal mellan kansli- och kameralbyråerna m. m.		3 420
6. 1 aktuarie Ce 24 för vikariatsbehov, m. m.	12 744	6 000
7. Omräkning.		
Medelreserv till Kungl. Maj:ts förfogande		6 228
Reglerad befordringsgång för amanuens- och biträdespersonal	3 368	
Löneklassuppflyttningar	12 272	
Avrundning		88
	37 792	75 292.
	— 37 500	

Motiv.

1. *Kanslibyrån.* Straffregistrets personal består av — förutom avdelningens chef byrådirektören — 1 aktuarie i Ca 24, 2 aktuarier i Ce 24 (reglerad befordringsgång)¹ samt 4 kontors- eller skrivbiträden. Erfarenheten har visat, att göromålen kunna skötas med en aktuarie under förutsättning att det nuvarande antalet biträden bibehålles.

2. *Socialbyrån.* Vid inrättande av en för byråerna gemensam skrivcentral kan den med registrerings- och skrivgöromål för närvarande sysselsatta personalen minskas med ett biträde i Ca 8 på vardera social- och arbetsbyrån (jfr punkt 4).

3. *Kameralbyrån.* Ett biträde bör ställas till kamrerarens förfogande för att bereda denne någon avlastning i hans stora arbetsbörd (jfr SOU 1949: 6 s. 133). Detta kan med minsta kostnad ske, om kanslibiträdetjänsten på kameralbyrån uppflyttas till kansliskrivaretjänst med huvudsaklig uppgift att biträda kamreraren.

¹ Dessa båda tjänster höllos obesatta vid organisationsnämndens undersökning (jfr s. 8).

För kameralbyråns räkenskapsavdelning finnas medel anvisade för fem biträdesbefattningar i kontorsbiträdes- och lägre grad. Antalet biträden på avdelningen kan genom vissa rationaliseringsåtgärder nedbringas till tre. I enlighet härmed föreslås indragning av 1 tjänst i Ca 8 och 1 tjänst i Ce 6. För att täcka räkenskapsavdelningens behov av extra arbetskrafter erfordras därvid å andra sidan en anslagsökning med 2 500 kronor.

4. *Arbetsbyrån.* Styrelsen har avstyrkt organisationsnämndens förslag att för ärenden rörande anstaltsväsendets organisation inrätta en befattning som förste byråsekreterare, direkt underställd överdirektören. I stället skulle en tjänsteman på arbetsbyrån få i uppdrag att ägna speciell uppmärksamhet åt dessa frågor. I anslutning härtill föreslås, att nuvarande ordinarie byråsekreterartjänst på byrån uppflyttas till förste byråsekreterartjänst i Ca 27.

I enlighet med organisationsnämndens förslag bör en med fakturering sysselsatt amanuens på arbetsbyrån utbytas mot en kansliskrivare. Då arbetsuppgiften är av bestående art, bör befattningen uppföras på ordinarie stat.

För uppehållande av en assistenttjänst i Ca 20, vars innehavare bestrider högre extra ordinarie befattning, ha för arbetsbyrån medel anvisats till en amanuens i Ce 20. Amanuensbefattningen kan indragas.

Ett biträde i Ca 8 kan indragas i samband med att skrivcentral inrättas (jfr punkt 2).

Medel böra anvisas till experter i tekniska frågor (jfr s. 10). För nästa budgetår beräknas härför ett belopp av 5 000 kronor. Beloppet bör sedermera kunna successivt nedbringas.

5. På kanslibyrån finnes en amanuens i Ce 20, som tillika är innehavare av en kansliskrivartjänst i Ca 15 på övergångsstat. Sistnämnda tjänst har överförts på övergångsstat för att ersättas med en — på styrelsens personalförteckning samtidigt uppförd — kontoristtjänst i Ca 13, avsedd för styrelsens registrator. Denna kontoristtjänst får ej besättas så länge kansliskrivaren kvarstår i tjänst. På kameralbyrån finnes en vakant assistenttjänst i Ca 20, vilken tillfälligt ersatts med en amanuens-tjänst i Ce 20.

Enligt organisationsnämndens förslag skall assistenttjänsten på kameralbyrån nedflyttas till kansliskrivartjänst. Fångvårdsstyrelsen tillstyrker detta förslag på så sätt att den på övergångsstat uppförda kansliskrivarebefattningen på kanslibyrån överföres till ordinarie stat och flyttas till kameralbyrån. Härigenom skulle den för registratorsgöromål avsedda kontoristbefattningen kunna besättas med ordinarie innehavare. Samtidigt föreslår styrelsen, att assistenttjänsten överflyttas från kameralbyrån till kanslibyrån och avses för amanuensen på sistnämnda byrå. Styrelsens förslag innebär alltså, att amanuens-tjänsten i Ce 20 på kanslibyrån ersättes med assistenttjänsten i Ca 20 på kameralbyrån, att den i stället för assistenttjänsten inrättade amanuens-tjänsten i Ce 20 på kameralbyrån ersättes med den nu på övergångsstat uppförda kansliskrivartjänsten i Ca 15 samt att i samband därmed kontoristtjänsten i Ca 13 — som inrättats för att ersätta

kansliskrivartjänsten — besättes med ordinarie innehavare. I enlighet härmed har anslaget nedräknats med löneskillnaden Ce 20—Ca 15 och Ca 15—Ca 13 (1 920 + 1 500) 3 420 kronor.

6. Med hänsyn till arbetsuppgifternas speciella natur (bland annat tjänstgöring på straffregistret och socialbyrån med centrala fångregistret) föreliggande svårigheter att finna kompetenta vikarier att uppehålla de juridiska befattningarna hos styrelsen. Det är därför nödvändigt att äga tillgång till en aktuarie att användas för vikariat vid behov. Förslaget innebär, att en av de aktuariebefattningar i reglerad befordringsgång, som äro obehövlige för straffregistret (jfr punkt 1), bibehålles hos styrelsen utan att vara avsedd för viss byrå. Nu anvisade medel till vikarier böra därvid nedsättas med uppskattningsvis 6 000 kronor.

7. Från och med budgetåret 1946/47 står till Kungl. Maj:ts disposition en icke utnyttjad medelsreserv, motsvarande lönen för ett extra ordinarie kanslibitråde. Därest styrelsen organiseras i huvudsaklig överensstämmelse med vad styrelsen förordar, bör anslaget nedsättas med häremot svarande belopp.

Anslagsökningarna under denna punkt äro av automatisk natur. Orsaken till att ett förhållandevis högt belopp yrkas för löneklassuppflyttningar är, att medel för ändamålet under en följd av år icke anvisats under ordinarieposten.

I övrigt hemställer styrelsen, att följande tjänster på arbetsbyrån uppföras på ordinarie stat, nämligen befattningarna för byråchefen i Ce 33, för förste byråinspektören i Ce 27, för en byråsekreterare i Ce 24 och för ett kanslibitråde i Ce 11. Ifrågavarande befattningshavare äro nu innehavare av följande ordinarie tjänster, vilka därvid skulle kunna indragas, nämligen resp. en på styrelsens övergångsstat uppförd byrådirektörstjänst i Ca 31, en på övergångsstaten för statens sinnessjukhus uppförd befattning såsom lantbruksinspektör, tillika avdelningsföreståndare i Ca 22, en assistenttjänst i Ca 20 hos styrelsen och en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 hos styrelsen.

Y t t r a n d e n.

Statskontoret. Den föreslagna löneställningen för den förste byråsekreterare, som enligt såväl organisationsnämndens som fångvårdsstyrelsens förslag huvudsakligen skall syssla med ärenden angående anstaltsväsendets organisation, har icke givit statskontoret anledning till erinran.

Ämbetsverket ansluter sig till styrelsens förslag, enligt vilket en på övergångsstat uppförd kansliskrivartjänst sättes i stället för den ordinarie assistenttjänsten på kameralbyrån. Däremot finner statskontoret icke anledning att, såsom styrelsen förordat, bibehålla ifrågavarande assistenttjänst för att därmed bereda en amanuens i Ce 20, tillika innehavare av nämnda kansliskrivartjänst på övergångsstat, högre ordinarie befattning. Assistenttjänsten bör sålunda avföras ur personalförteckningen.

Med anledning av förslaget om uppflyttning av ett kanslibitråde på kameralbyrån till kansliskrivare uttalar ämbetsverket, att frågan om inplacering i lönegrad över den reglerade befordringsgången av nya biträdestjänster bör upptagas till prövning vid den allmänna översyn av löneförmånerna för biträdespersonal inom styrelsen, som kan väntas i samband med pågående utredning rörande löneställningen för dylik personal.

Statskontoret motsätter sig icke ordinariesättning av de därtill föreslagna tjänsterna på arbetsbyrån. Mot det belopp, 5 000 kronor, som beräknats till ersättning åt sakkunniga för fångvårdens arbetsdrift, har statskontoret ej något att erinra.

Statens lönenämnd erinrar, i likhet med statskontoret, om den översyn av lönegradsplaceringen för biträdespersonal som är avsedd att komma till stånd genom 1947 års biträdesutredning.

Departementschefen.

Fångvårdsstyrelsens nuvarande organisation tillkom år 1946, varvid antalet byråer tillfälligt utökades från två till fyra. Vid anmälan i propositionen 225/1946 av denna fråga anförde jag (s. 62 f.), att styrelsen under de närmaste åren komme att få så många arbetskrävande uppgifter i samband med verkställighetsreformens genomförande, att en tillfällig anordning med fyra byråer kunde anses motiverad. Senast under år 1948, då en av styrelsens byråchefer komme att uppnå pensionsåldern, borde en utredning rörande styrelsens permanenta organisation ha kommit till stånd.

Genom den av statens organisationsnämnd nu företagna organisationsundersökningen har den avsedda utredningen blivit verkställd. Nämndens förslag bygga delvis på den förutsättningen att av decentraliseringsutredningen förordade åtgärder inom styrelsens verksamhetsområde bliva genomförda, varigenom en icke obetydlig lättnad i styrelsens nuvarande arbetsbörda skulle åstadkommas. Särskild proposition (nr 127) har avlåtits med förslag till de ändringar i gällande verkställighetslag, som äro erforderliga för att i huvudsakliga delar genomföra decentraliseringsutredningens förslag. I den mån de ifrågasatta decentraliseringsåtgärderna icke kräva riksdagens medverkan är jag av den uppfattningen att de i allt väsentligt böra genomföras. Vid bedömandet av huru fångvårdsstyrelsens framtida organisation skall vara gestaltad, kan man därför utgå från i stort sett samma förutsättningar som organisationsnämnden.

Organisationsnämndens förslag avse att ge styrelsens organisation en mera ändamålsenlig utformning. I detta syfte föreslår nämnden, bland annat, ändring i nuvarande grunder för ärendenas fördelning inom styrelsen, så att ärenden av likartad natur, vilka nu i stor utsträckning handläggas på olika byråer, bliva sammanförda till samma byrå. I samband härmed föreslås, att antalet byråer i styrelsen minskas från fyra till tre. Vidare

föreslås, att vissa befattningar i högre lönegrader inrättas för speciella, hitills i viss mån eftersatta viktiga uppgifter ävensom för att tillgodose behovet av särskild teknisk eller annan sakkunskap. Härjämte framlägger nämnden förslag om arbetsbesparande åtgärder i organisatoriskt och kontorstekniskt hänseende m. m. Statskontoret och statens lönenämnd ha i stort sett biträtt organisationsnämndens förslag. Fångvårdsstyrelsen däremot, som förutsatt att decentraliseringsutredningens förslag skulle komma att genomföras endast i mycket begränsad omfattning, har i huvudsak motsatt sig den föreslagna omorganisationen.

Den verkställda organisationsundersökningen har enligt min mening givit vid handen, att styrelsens nuvarande byråindelning medfört en mindre önskvärd splittring beträffande handläggningen av ärenden med inbördes samband. Särskilt i fråga om ärenden, som avse enskilda intagna, måste det ur vårdsynpunkt innebära stora fördelar att dessa ärenden, som nu äro splittrade på flera byråer, i största möjliga utsträckning sammanföras till en byrå. På sätt organisationsnämnden föreslagit böra därför de grupper av ärenden angående enskilda intagna, som nu handläggas på kansli- och kamerabyråerna, överflyttas till socialbyrån. Sistnämnda byrå kommer vid genomförandet i väsentlig omfattning av decentraliseringsutredningens förslag att erhålla en lättnad i sin nuvarande arbetsbörda. Även om hänsyn tages till den utvidgning av socialbyråns verksamhet, som senare kan bli en följd av styrelsens i annat sammanhang framlagda förslag om utbyggande av kriminalvården i frihet, kan byråns arbetsbörda och personalstyrka icke antagas bli större än vad som är normalt för byråer med liknande arbetsuppgifter inom den centrala statsförvaltningen. Vid bifall till den i det följande föreslagna personalorganisationen skulle byråns personal komma att bestå av 8 befattningshavare förutom personalen vid centrala fångregistret (f. n. 1 amanuens och 9 biträden).

Ytterligare fördelar kunna, såsom nämnden framhållit, vinnas genom att till en och samma byrå föra de olika slag av personalärenden, som nu äro uppdelade mellan kansli- och kamerabyråerna. En sammanslagning av dessa båda byråer synes icke behöva möta betänkligheter under förutsättning att ärenden angående enskilda intagna och angående anstaltsväsendets omorganisation icke skola behandlas på den nya byrån. Frågan om lokaliseringen av straffregistret, som närmare skall beröras i det följande, bör, med hänsyn till den fristående ställning avdelningen för registret intager inom styrelsen, icke inverka på frågan om styrelsens byråindelning. På grund av det anförda tillstyrker jag organisationsnämndens förslag om sammanslagning av kansli- och kamerabyråerna till en administrativ byrå. Den nya byråns arbetsbörda torde lika litet som den i viss mån omorganiserade socialbyråns bli större än vad som kan anses vara normalt. Personalen på byrån föreslås i det följande komma att bestå av 10 befattningshavare. Till byrån skulle dessutom formellt anknytas viss för flera byråer gemensam personal, nämligen registratorn, personalen på skrivcentralen samt vaktpersonalen.

Med anledning av organisationsnämndens förslag att till statens kriminaltekniska anstalt överflytta det nu till kanslibyrån anslutna straffregistret må erinras, att gällande bestämmelser angående brottsregistrering för närvarande äro föremål för översyn av strafflagberedningen. Vidare har 1948 års polisutredning bland annat att överväga, huruvida icke kriminaltekniska anstaltens åliggande att föra vissa register bör överflyttas till annan myndighet. I avvaktan på resultaten av dessa utredningar torde straffregistret tills vidare bära kvarbliva hos fångvårdsstyrelsen. Detta förhållande bör dock, som nämnts, icke utgöra hinder för en omorganisation av styrelsen enligt nämndens förslag. Enär innehavaren av byrådirektörstjänsten vid straffregistret under hösten 1949 kommer att uppnå pensionsåldern, bör föreskrift meddelas därom att tjänsten efter dennes avgång skall uppehållas på förordnande.

Beträffande arbetsbyrån föreslås ej några förändringar av beskaffenhet att påverka frågan om byråindelningen. Personalen på denna byrå skulle komma att bestå av 11 befattningshavare.

Fångvårdsstyrelsen skulle alltså organiseras på tre byråer, nämligen socialbyrån, administrativa byrån, till vilken straffregistret bör höra, och arbetsbyrån. I fråga om byråernas arbetsuppgifter och uppdelning i sektioner ansluter jag mig i huvudsak till organisationsnämndens förslag. Ett närmare ställningstagande till dessa frågor torde få ske i samband med att ny instruktion för styrelsen fastställles.

För handläggning av de viktiga frågor rörande fångvårdens allmänna organisation, särskilt anstaltsväsendet, vilka äga samband med verkställighetsreformens genomförande, kräves under en övergångstid viss förstärkning av styrelsen. Behovet härav bör på sätt organisationsnämnden föreslagit tillgodoses genom att till överdirektörens förfogande ställa en för beredning och föredragning av hithörande ärenden skickad tjänsteman. Denne, som utan tvivel kommer att beredas full sysselsättning under övergångstiden, bör under överdirektören bland annat vara en samordnande kraft inom styrelsen vid behandlingen av nu avsedda frågor. Med hänsyn till göromålens art synes lämpligt att för ifrågavarande uppgift anlita en med anstaltsväsendet väl förtrogen befattningshavare, tillhörande fångvårdsstaten. Under sin tjänstgöring hos styrelsen bör han äga åtnjuta ett tilläggsarvode enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande. Särskilda medel torde icke behöva beräknas för ändamålet utan kunna inrymmas i det belopp, som eljest äskas för icke-ordinarie personal.

Enligt organisationsnämndens förslag skulle i styrelsens permanenta organisation ingå tre nya befattningar, nämligen en byrådirektör för undervisningsärenden på socialbyrån, en förste byråsekreterare (sektionschef) på administrativa byråns personalsektion och en förste byråingenjör på arbetsbyrån.

Vad angår behovet av den för undervisningsärenden avsedda tjänsten vill jag framhålla vikten av att de intagnas undervisning och sysselsättning under fritid ordnas på ett tillfredsställande sätt. Denna angelägenhet kräver

särskild uppmärksamhet i betraktande av att en förskjutning mot lägre åldersgrupper under senare år gjort sig märkbar beträffande klientelet. Vissa riktlinjer, efter vilka en omdaning av undervisningsväsendet lämpligen bör ske, ha uppdragits av organisationsnämnden. Även om, såsom fångvårdsstyrelsen uttalat, lärarassistenter i viss utsträckning tills vidare måste bibehållas vid — förutom ungdomsanstalterna — vissa större anstalter, torde redan nu till stor del en omläggning av undervisningsarbetet kunna äga rum. För genomförande härav och utövande i fortsättningen av den centrala ledningen på området bör därför i enlighet med nämndens förslag till styrelsens socialbyrå knytas en heltidsanställd befattningshavare med lämplig utbildning och erfarenhet samt med praktiskt handlag. Befattningshavaren, på vilken även skall ankomma att leda utbildningsarbetet bland fångvårdens personal, bör i sitt arbete upprätthålla intim kontakt med, bland andra, skolöverstyrelsen, överstyrelsen för yrkesutbildning och organisationer, verksamma inom folkbildningsarbetet. En stor del av arbetstiden bör ägnas åt besök vid fångvårdsanstalterna. Särskild vikt bör läggas vid sådan undervisning av intagna, som mera direkt kan komma dem till godo vid deras yrkesutövning efter frigivningen. Vad beträffar befattningshavarens löneställning kan jag, i likhet med lönenämnden, icke tillstyrka placering i högre lönegrad än 29. Befattningen bör inrättas såsom extra ordinarie och lämpligen tilläggas benämningen förste byråsekreterare. Då vid sidan härav behov alltjämt kommer att förefinnas av nuvarande arvodesanställda sakkunnige i undervisningsärenden, böra åtminstone tills vidare medel beräknas härför.

Den av organisationsnämnden föreslagna förste byråsekreterartjänsten nödvändiggöres, därest — såsom i det föregående tillstyrkts — kansli- och kameralbyråerna sammanslås till en administrativ byrå, i samband varmed en byråchefstjänst indrages. En av huvuduppgifterna för denne befattningshavare bör vara att ägna fortlöpande uppmärksamhet åt de viktiga frågor som röra anstalternas personaluppsättningar och tjänstgöringsplaner. Beträffande löneställningen ansluter jag mig till lönenämndens förslag, enligt vilket den nyinrättade tjänsten, som bör uppföras på extra ordinarie stat, inplaceras i 29 lönegraden.

Med förslaget att inrätta en förste byråingenjörstjänst åsyftar organisationsnämnden att tillföra styrelsen stadigvarande teknisk sakkunskap. Fångvårdsstyrelsen och statskontoret anse tillfyllest, att styrelsen liksom hittills äger möjlighet att i fall av behov anlita utomstående experter. För egen del finner jag, i likhet med lönenämnden, en fastare anordning påkallad för att tillgodose styrelsens behov på ifrågavarande område. Detta är enligt min mening motiverat framför allt ur värdsynpunkt. För att på rätt sätt anpassa fångvårdens arbetsdrift efter verkställighetsreformens krav är det nämligen av största värde att styrelsen inom sig äger tillgång till en kvalificerad tekniker med insikt i de speciella problem som sysselsättningsfrågorna inom fångvården erbjuda. Befattningshavaren bör samtidigt ha driftsekonomisk inriktning och blick för var inom arbetsdriften rationaliseringsåtgärder främst böra vidtagas. Han bör även kunna bedöma, om förhållandena i de

enskilda fallen äro sådana att experter böra rådfrågas. Nuvarande möjligheter att av arbetsdriftens medel utgiva konsultationsarvoden böra därför bibehållas. Den nye befattningshavaren bör vidare på rätt sätt tillvarataga anlitade specialisters råd och anvisningar, omsätta dem i praktiken med hänsyn till fångvårdens krav samt tillse att de icke så småningom efter sättas. Arbetstiden bör i stor utsträckning utnyttjas för besök vid anstalterna. Tvivel torde icke råda därom, att en tekniker av detta slag får kontinuerlig sysselsättning och är ekonomiskt väl motiverad inom en verksamhet av så stor omfattning som fångvårdens arbetsdrift. I anslutning till vad lönenämnden anfört föreslår jag, att befattningen, som tills vidare bör givas extra ordinarie ställning, inplaceras i 29 lönegraden.

Medan de av mig tillstyrkta organisatoriska förändringarna å ena sidan, såsom framgår av det föregående, innebära att vissa nya befattningar inrättas, möjliggöra de å andra sidan, delvis i förening med vissa förenklingar i arbetsrutinen m. m., en icke obetydlig minskning av styrelsens nuvarande personal. Med en ändrad byråindelning följer sålunda, att byråchefstjänsten i Ca 33 på kanslibyrån och en förste byråsekreterartjänst i Ca 27 på kammalbyrå bli obehöfliga och kunna indragas resp. uppföras på övergångsstat. I fråga om biträdespersonalen — bortsett från dylik personal vid centrala fångregistret och straffregistret — tillstyrker jag organisationsnämndens förslag om indragning av fyra kontors- eller skrivbiträdesbefattningar i samband med att en för byråerna gemensam skrivcentral inrättas m. m. Med hänsyn till svårigheten att exakt bedöma behovet anser jag mig dock härvid böra förorda, att visst belopp, motsvarande lönen till två kontorsbiträden, övergångsvis ställes till Kungl. Maj:ts förfogande såsom reserv. Indragning av ytterligare biträdestjänster kan antagligen ske efter genomförandet av nämndens förslag om viss rationalisering av centrala fångregistret. Då emellertid omläggningen av registret icke kan genomföras förrän under loppet av nästa budgetår, är det icke påkallat att nu ifrågasätta någon begränsning av registrets personal.

De i samband med fångvårdsstyrelsens anslagsäskanden framlagda förslagen att indraga en amanuens tjänst på arbetsbyrå och två extra ordinarie aktuarietjänster på straffregistret tillstyrkas. Amanuens tjänsten har inrättats för att tillfälligt ersätta en assistenttjänst i Ca 20, vars innehavare uppehåller en extra ordinarie byråsekreterarbefattning. Enär sistnämnda befattning i det följande föreslås överförd till ordinarie stat, kan assistenttjänsten avföras ur styrelsens personalförteckning. Genom personalbegränsningen vid avdelningen för straffregistret skulle återstående befattningar vid avdelningen komma att motsvara den sedan åtskillig tid där sysselsatta personalen.

Vad beträffar ifrågasatta tjänsteförändringar m. m. tillstyrker jag organisationsnämndens förslag, att en vakant assistenttjänst i Ca 20 på nuvarande kammalbyrå och en för faktureringsgöromål avsedd amanuens tjänst på arbetsbyrå utbytas mot kansliskrivarbefattningar. För den administrativa byrå bör därvid, på sätt fångvårdsstyrelsen förordat, utnyttjas en

nu på övergångsstat uppförd befattning som kansliskrivare. Assistenttjänsten bör indragas. Den nya kansliskrivartjänsten på arbetsbyrån bör givas extra ordinarie ställning. Med prövning av fångvårdsstyrelsens förslag om uppflyttning av ett kanslibitråde till kansliskrivare (hos kamreraren) och organisationsnämndens förslag om uppflyttning av ett dylikt biträde till kontorist (på administrativa byråns personalsektion) bör anstå till den översyn av lönegradsplaceringen för biträdespersonal, som skall komma till stånd genom 1947 års biträdesutredning. Däremot torde icke vara något att erinra mot att byråchefen, förste byråinspektören och en byråsekreterare, alla extra ordinarie tjänstemän på arbetsbyrån, överföras till ordinarie stat.

I enlighet med det anförda och efter omflyttning mellan byråerna av vissa befattningar på sätt organisationsnämnden förutsatt skulle personalen på de olika byråerna erhålla följande sammansättning.

Administrativa byrån: 1 byråchef Ca 33, 1 förste byråsekreterare Ce 29, 1 kamrerare Ca 27, 1 förste byråsekreterare Ca 27, 1 amanuens Cf 17—Ce 24, 2 kansliskrivare Ca 15, 1 kontorist Ca 13, 1 förste expeditionsvakt Ca 11, 2 kanslibiträden Ca 11, 2 expeditionsvakter Ca 9, 1 expeditionsvakt Ce 9, 5 kontorsbiträden Ca 8 samt på straffregistret 1 byrådirektör Ca 31, 1 aktuarie Ca 24, 1 kontorsbiträde Ca 8, 3 biträden Cf 4—Ce 8.

Socialbyrån: 1 byråchef Ca 33, 1 förste byråsekreterare Ca 29, 1 förste byråsekreterare Ce 29, 1 förste byråsekreterare Ca 27, 1 aktuarie Ca 24, 3 amanuenser Cf 17—Ce 24, 2 kontorsbiträden Ca 8, 8 biträden Cf 4—Ce 8.

Arbetsbyrån: 1 byråchef Ca 33, 1 förste byråingenjör Ce 29, 1 förste byråinspektör Ca 27, 2 byråsekreterare Ca 24, 2 amanuenser Cf 17—Ce 24, 1 kansliskrivare Ce 15, 1 kanslibitråde Ce 11, 2 biträden Cf 4—Ce 8.

Tillräckliga skäl att ha en särskild aktuariebefattning inrättad för byråernas vikariatsbehov föreligga enligt min mening icke.

På grund av det anförda uppräknas anslaget med 46 500 kronor för tre nyinrättade tjänster i 29 lönegraden, nämligen 2 förste byråsekreterare och 1 förste byråingenjör. Någon ytterligare uppräkning är, enligt vad en kontrollräkning av anslaget givit vid handen, icke erforderlig. Å andra sidan nedsattes anslaget med 80 000 kronor, i runt tal motsvarande lönerna för 1 byråchef, 1 förste byråsekreterare, 2 aktuarier, 1 amanuens och 2 kontors- och skrivbiträden, med 6 800 kronor för nedflyttning av vissa tjänster till lägre lönegrader m. m. samt med 6 200 kronor, utgörande en nu till Kungl. Maj:ts förfogande stående outnyttjad reserv.

Anslaget nedsattes alltså med $(80\ 000 + 6\ 800 + 6\ 200 - 46\ 500)$ 46 500 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 290 900 (+ 4 100) kronor;

arvodet och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, oförändrat 13 900 kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 216 900 (— 45 500) kronor;

rörlikt tillägg 58 800 (— 5 100) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (290 900 + 13 900 + 216 900 + 58 800) 580 500 (— 46 500) kronor.

I personalförteckningen böra erforderliga ändringar vidtagas. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande personalförteckning för fångvårdsstyrelsen:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 överdirektör	Co 17
3 byråchefer	Ca 33
1 byrådirektör	Ca 31
1 förste byråsekreterare	Ca 29
1 förste byråinspektör	Ca 27
2 förste byråsekreterare	Ca 27
1 kamrerare	Ca 27
2 aktuarier	Ca 24
2 byråsekreterare	Ca 24
2 kansliskrivare	Ca 15
1 kontorist	Ca 13
1 förste expeditionsvakt	Ca 11
2 kanslibiträden	Ca 11
2 expeditionsvakter	Ca 9
9 kontorsbiträden	Ca 8

Tjänsteman å övergångsstat.

1 förste byråsekreterare ..... Ca 27

**Extra ordinarie tjänstemän i högre
lönegrad än Ce 24.**

1 förste byråingenjör ..... Ce 29

2 förste byråsekreterare ..... Ce 29;

b) fastställa följande avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas under budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 290 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämnda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 13 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 216 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 58 800

Summa kronor 580 500;

c) till *Fångvårdsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 580 500 kronor.

[2.] **Fångvårdsstyrelsen: Omkostnader.**

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	69 500	76 000
1948/49 (statsliggaren s. 152)	71 500	
1949/50 (förslag)	72 500	

Enligt gällande omkostnadsstat för fångvårdsstyrelsen ha anvisats bl. a. 9 000 kronor till reseersättningar och 52 000 kronor till övriga expenser. Utgifterna för dessa ändamål uppgingo under sistförflutna budgetår till 9 700 kronor resp. 52 800 kronor.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 25/1 1949) föreslår, att anslaget nedsättes med 2 000 kronor, avseende posten till reseersättningar.

DEPARTEMENTSCHEFEN.

Med hänsyn till den personalorganisation för fångvårdsstyrelsen, som förordats under föregående punkt, bör anslagsposten till reseersättningar bibehållas vid oförändrat belopp. För att möta ytterligare utgifter, som uppstå vid genomförandet av organisationsnämndens personalbesparande förslag, huvudsakligen avseende omläggning av centrala fångregistret, bör beräknas ytterligare 1 000 kronor till övriga expenser. Anslaget bestämmes i enlighet härmed till (71 500 + 1 000) 72 500 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fångvårdsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 72 500 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Ake Mossler.